

Derya Sazak

Fransız kalmak

Başbakan Erdoğan seçim kampanyasını Strasbourg’da açtı; Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi’ndeki konuşmasında Türkiye gündemindeki tartışmalarla ilgili sert mesajlar verdi.

Davos’taki “One minute” çıkışı gibi bu toplantıdan da geriye Erdoğan’ın dini azınlıklarla ilgili soru yönelten Fransız parlamento tepki niteliğindeki “Türkiye’ye çok Fransız kalmış” sözleri kaldı.

Avrupalıların “Fransız kaldıkları” konular, tek soruyla sınırlı değildi.

Seçim barajından tutuklu gazetecilere “eleştiri” içeren pek çok soru yöneltildi.

Lüksemburglu parlamenter Anne Brasseur basın özgürlüğünü gölgeleyen uygulamaları gündeme getirdi. “İmamın Ordusu kitabı sansüre uğradı ve Ahmet Şık adlı gazeteci tutuklandı. Bunun nedenini açıklar mısınız?” diye sordu.

Başbakan’ın demokrasilerde kitap toplamaya, sansüre, gazetecileri, haberleri, yazıları nedeniyle cezaevine göndermeye yer olmadığını söylemek yerine, kendisini “iddia makamı”nın yerine koyarak Avrupa Konseyi’nde taraftar bulmayacak bazı tasnifler yapmaya çalışması yanlıştı. Kitabı “bomba”ya benzetmesi anlaşılmazdı! ABD Büyükelçisi Ricciardone’nun basın özgürlüğüyle ilgili son yorumu, “Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu” olmuş!

Avrupa Konseyi Türkiye’de gazetecilerin durumunu incelemek üzere bir heyet gönderiyor.

Brüksel’de de uzayan davalara tepkiler başladı; Avrupa Parlamentosu Türkiye Raportörü Ria Oomen Ruijten, “Bir ülkede normal işleyen bir mahkeme sistemi varsa üç yıl süren tutukluluk olmaz” diye konuşmuş.

Başbakan Erdoğan bu tepkilere Avrupa Konseyi’nde bir “özeleştiri” çerçevesinde yaklaşabilir, “şiiir okumanın hapse girme nedeni olduğu ülkede” yasaların mağdurlar lehine değişebileceği mesajını verebilirdi. Başbakan tersini yaptı ve çok yadırganacak bir benzetme yaptı:

“Bombayı kullanmak suçtur ama bombanın hazırlanmasındaki malzemeleri kullanmak da suçtur. Diyelim ki bir yerde bombanın kullanılmasında ne varsa, fitilinden ta diğer maddelerine varıncaya kadar ne varsa bunun ihbarı gelmişse, güvenlik güçleri bunları toplamaz mı, almaz mı? (Kitap toplatma olayında da) bu tür hazırlıklar varsa, yargı da bununla ilgili kararını vermiştir, güvenlik güçlerine ‘şu adreste böyle bir hazırlık vardır, gidin ve bu hazırlığı alın gelin’ demiştir.”

Başbakan bunları söylerken, yargının yürütmeden bağımsız olduğunu da vurgulamaktadır.

Ancak Orhan Pamuk örneğinde olduğu gibi Batılı forumlarda gazeteci-yazarlarla ilgili kararları yasalara ya da yargıya bağlayıp iktidarların işin içinden sıyrılması kolay değildir. Hele Türkiye gibi geçmiş “demokratik sicili” hayli bozuk olan, 12 Eylül askeri darbesinde üyeliği askıya alınmış bir ülkenin, AB müzakere sürecinde onca reformdan sonra yeniden hukuk ihlalleriyle anılıyor olması dramatiktir.

Yabancıların “Türkiye’ye Fransız kalmaları”nın asıl nedeni bu değil mi?